

Motion till riksdagen 2008/09:Sk260

av **Gunvor G Ericson m.fl. (mp)**

Folkbokföring i fara

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkra sparandet av uppgifter i folkbokföringen på ett sådant sätt att kommande generationers släktforskare har möjlighet att följa individer i vår tid.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att företrädare för släkt- och hembygdsforskarrörelserna, vilka representerar en stor och viktig nyttjargrupp, inbjuds att delta i utredningar och referensgrupper kring folkbokföringen.

Motivering

Släktforskning är för många människor ett stort nöje. Sverige har ett unikt material i och med de husförhör och detaljerade anteckningar, som kyrkan fört över alla skeenden i livet. Speciellt 1700- och 1800-talen är det idag mycket lätt att forska på, eftersom materialet digitaliserats. Släktforskning ger inte bara en insikt om den egna släkten – det öppnar ofta för ett bredare historiskt intresse. Prästerna noterade mycket och ”biinformation” ger kunskaper och en mer detaljerad bild av livet som det levdes då. Materialet finns även på mikrofilm förutom i de gamla kyrkböckerna.

Men även vår tid blir en gång historia. Det är därför viktigt att vår tid då finns tillgänglig för forskning. Vid Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma i augusti 2008 uppmärksammades detta.

Den moderna folkbokföringen är ett väl fungerande arbetsredskap för myndighetsutövning och för olika samhällsfunktioner idag, men som en framtida källa för forskning har den betydande brister. Till skillnad från tidigare århundradens uppgifter, som finns dels på pränt, dels som mikrofilm, sparas dagens information ofta enbart digitalt. Det finns en risk att datahaveri, teknikutveckling m.m. gör det omöjligt att läsa detta i en framtid. Vår tid för-

Fel! Okänt namn på

svinner. Inte heller den tid uppgifter bevaras är garanterad. I vissa fall sparas informationen enbart några årtionden. Det kanske kan tyckas vara tillräckligt för resp. myndighet just nu. Men för att vara en källa för framtida forskning måste informationen sparas i hundratals år. Det kan handla om forskning på 2200-talet. Vi står mitt emellan 1708 och 2308 idag – tanken svindlar. Då vår tid är historia måste den kunna levandegöras genom god dokumentation – även på individnivå.

Folkbokföringen är den enskilt viktigaste informationskällan på individnivå. Den måste därför säkras för framtiden. Räcker det att säkra den i databaser? Kanske måste den säkras även på annat sätt? Kan förlorad information rekonstrueras? Frågorna är många och den svenska släktforskarrörelsen ser med oro på utvecklingen.

De underlag i form av attester och avier, som utgör grunden för folkbokföringen, måste bevaras, eventuellt digitaliseras, för framtiden. Eftersom det på dessa attester finns unik information, bland annat om födelse-, vigsel- och dödsort, som inte förs på andra ställen, riskerar sådan information att idag förloras. Det måste i folkbokföringen också vara möjligt att avgöra var en människa är född, gift och död, inte bara när. Det är just sådan information, som vi har i gamla kyrkböcker och som ger en bild av livet då. Samma tydliga bild måste vi kunna erbjuda framtidens generationer och det kräver åtgärder nu.

Idag används Svenska kyrkans församlingsindelning, men efter skilsmässan från staten har många församlingar slagits ihop och informationen blir inte längre så detaljerad som förr, då sockenbegreppet användes. För att göra historien levande för den tid då vi är historia vore det bättre att återgå till att registrera befolkningen med utgångspunkt från sockenbegreppet. Det kan tyckas ålderdomligt, men då måste man ha i åtanke att arkivering inte görs för nutiden – den görs ju för kommande generationers forskning.

Vi anser att det tankar och den oro, som finns för att vår tid ”försvinner”, är högst relevanta och att Sveriges Släktforskarförbund pekar på ett problem i denna digitaliserade tid. Tekniken riskerar att göra oss osynliga på ett helt annat sätt än för de generationer då kontakter skedde brevledes. Mejl försvinner. Det är hög tid att se till att folkbokföringen säkras för våra forskande efterkommande.

Stockholm den 2 oktober 2008

Gunvor G Ericson (mp)

Mats Pertoft (mp)

Mikaela Valtersson (mp)